

Обраћање Савету безбедности Уједињених нација

Пише: Ивица Дачић
уторак, 21 август 2012 17:21

Господине председниче,

Захваљујем вам што сте заказали овај састанак Савета безбедности у складу са резолуцијом 1244 (1999).

Поздрављам присуство специјалног представника Фарида Зарифа и захваљујем му на излагању.

Током овог периода извештавања, грађани Србије имали су прилику да гласају на слободним и поштеним општим изборима. Међународни посматрачи потврдили су да је гласање протекло у складу са најстрожим међународним стандардима, што је случај у свакој стабилној демократији.

Господине председниче,

Приоритет нове власти у Републици Србији је мир, безбедност, и стабилност у нашем региону.

Подсећам да практично одмах после окончања Другог светског рата, дојучерашњи најљући непријатељи кренули су у стварање темеља нове, стабилне и просперитетне Европе, оличене у данашњој Европској унији где и Србија види своје место. Са друге стране, после више од 20 година од распада бивше Југославије и грађанских ратова, народи тог поднебља још увек живе у прошлости међусобно се оптужујући, уместо да нађу одрживо решење за будућност.

Пише: Ивица Дачић
уторак, 21 август 2012 17:21

Зато ће решавање коначног статуса Косова и Метохије бити један је од најважнијих приоритета моје Владе. Спремни смо да путем преговора и дијалога дођемо до мирног и одрживог решења, уважавајући легитимне интересе и Албанаца и Срба и свих других народа који живе на Косову.

Желим да јасно ставим до знања да Србија неће никад и ни под којим условима, имплицитно или експлицитно, признати независност коју су једнострано прогласили органи етничких Албанаца на Косову, јер она није резултат узајамне сагласност. Наша држава ће заувек бити јединствена по овом кључном питању.

Намеравамо да и даље бранимо наш уставни поредак користећи сва мирољубива средства која стоје на располагању једној демократској држави, чланици Уједињених нација. Верујем да ниједна од овде присутних држава не би поступила другачије да је на нашем месту.

Пре него што наставим, желео бих да изразим искрену захвалност своје земље већини држава чланица Уједињених нација које поштују суверенитет и територијални интегритет Србије.

Апелујем на њих да се и даље уздрже од признавања било каквог решења за Косово које није резултат недвосмисленог и коначног договора између страна.

Господине председниче,

Коначни статус Косова још увек није решен. Савет безбедности није одобрио ниједно решење за статус Косова нити су сами учесници прихватили иједно свеобухватно решење.

Сходно томе, став је Републике Србије да тзв. Косово не може да приступи ниједној међународној организацији у којој је чланство привилегија суверених држава.

Пише: Ивица Дачић
уторак, 21 август 2012 17:21

Кад је реч о привременим аранжманима постигнутим у Бриселу током техничких преговора уз посредовање ЕУ, како су наведени у ставу 14. данашњег извештаја, наглашавам да су они итекако статусно неутрални и у складу са резолуцијом 1244 (1999). Указује се чињеница да учешће приштинских органа без елемената државности ограничено је на састанке у регионалним форумима који имају за циљ “унапређивање сарадње или интеграције у региону Балкана,” - цитирам одредбе о којима су стране постигле сагласност. Дозволите да још једном нагласим да се ово односи искључиво на учешће, а не на чланство.

Господине председниче,

У Извештају генералног секретара у овом погледу експлицитно се наводи: “многе тешкоће на Косову једноставно нису само резултат [...] разлика између страна, већ и актуелно одсуство међународног консензуса који би могао да помогне странама да пристану на неопходне компромисе и тако брже напредују ка трајним политичким решењима.”

Ми смо у потпуности сагласни са овом оценом генералног секретара. Да би се то остварило, потребни су нови и даљи напори међународне заједнице, у чему је Србија спремна да конструктивно учествује.

Србија остаје суштински привржена процесу који ће коначно довести до трајног мира између Срба и Албанаца. Технички преговори уз посредовање ЕУ део су тих напора. Желим да нагласим да нова власт у Србији намерава да спроведе све до сада договорене споразуме, уз инсистирање да то мора да уради и Приштина.

Иако технички дијалог треба наставити, он није довољан. Србија је спремна на дијалог

Пише: Ивица Дачић
уторак, 21 август 2012 17:21

на високом нивоу. Не могу се избегавати преговори о било ком нерешеном питању.

Као што је генерални секретар уочио, за такав процес није довољно само “енергично вођство и визија”. Треба захтевати да обе стране покажу политичку вољу за компромис. Не може Београд стално да даје, а Приштина стално да узима. Такав приступ неће никад довести до легитимног и одрживог споразума, јер се не заснива на договору већ на наметању.

Моја влада је спремна да се у доброј вери ангажује на свим нивоима, како би се постигло међусобно прихватљиво, свеобухватно решење за коначни статус Косова.

Господине председниче,

У данашњем извештају скреће се пажња на једностране потезе који озбиљно подривају прерогативе овог тела и ауторитет резолуције 1244 (1999), коју су све државе чланице дужне да поштују у складу са Поглављем VII Повеље Уједињених нација.

Овде посебно мислим на велике измене функција ЕУЛЕКС-а. У складу са Анексом I, Мисије Европске уније за ред и закон на Косову “успешно је почела да своју структуру усклађује са својим ревидираним приоритетима. [...] Та мисија је сада реконфигурисана. По усвајању нових планских докумената, почела је да функционише нова структура [током овог периода извештавања].” Овде се не наводе никакви детаљи.

Шири контекст је у ствари најави такозване ‘Међународне управљачке групе за Косово’ да крајем јесени истиче само-прокламовани мандат такозване ‘Међународне цивилне канцеларије’ чији је циљ насилно наметање Ахтисаријевог плана који Србија није прихватила.

У овом извештају генералног секретара наводи се да су приштински органи спровели “реформе” од којих “се очекује да уклоне извршну власт међународних организација на Косову.”

Пише: Ивица Дачић
уторак, 21 август 2012 17:21

Србија сматра да је Савет безбедности једина институција која има неоспоран и универзални легитимитет да врши било какве промене.

Председничко саопштење овог тела од 26. новембра 2008. године и Извештај генералног секретара од 24. новембра 2008. године потврдили су да ће ЕУЛЕКС “у потпуности поштовати резолуцију 1244 и деловати уз пуно уважавање ауторитета и статусно неутралног оквира Уједињених нација.”

С обзиром да оно што ЕУЛЕКС назива “реконфигурација” није поднето Савету безбедности на одобрење нити је њу одобрио било ко кô представља Уједињене нације, она није у складу са резолуцијом 1244 (1999).

Осим тога, једнострано “укидање извршне власти међународних организација [које делују] на Косову”— поново цитирам данашњи извештај—још једном показује тотално непоштовање искључиве надлежности Савета безбедности у овом погледу од стране Приштине.

Дозволите да нагласим да упркос овим узнемиравајућим догађајима, наш доследан став о ангажовању Европске уније на Косову остаје непромењен. Верујемо да Европска унија треба да настави са својим статусно неутралним напорима како би се изградило недостајуће институционално окружење и побољшали лоши друштвени услови у тој покрајини.

Желим да јасно изнесем став Србије да је потребно веће ангажовање ЕУЛЕКС-а, а не његово смањивање. Ако ЕУЛЕКС нема довољно капацитета, алтернатива би била да УНМИК размотри могућност сопственог реструктурирања и већег присуства, у складу са резолуцијом 1244 (1999).

Ако буде потребно, Србија ће својим ангажовањем у Петом комитету Генералне скупштине настојати да се обезбеде додатна средства за УНМИК у предстојећем буџетском процесу.

Пише: Ивица Дачић
уторак, 21 август 2012 17:21

Господине председниче,

У извештају генералног секретара спомињу се безбедносне претње са којима се суочава српска заједница како на северу тако и на југу Косова.

Скреће се пажња на двоструко убиство изабраног представника из српског села на Косову и његове супруге у близини Урошевца. Нажалост, починиоци су и даље на слободи, што је скоро увек случај када су у питању напади на Србе.

У извештају се такође спомињу бројна претећа писма и летци које ултранационалистичке паналбанске организације упућују повратницима. Осим тога, наводе се и бројни примери подметања пожара, крађа, пљачки домова и каменовања српских возила.

Даље се истиче да “се настављају вандалски акти и верска нетрпељивост [...], укључујући вишеструке крађе новца, капија и једног звона са православног храма и скрнављење православних гробаља.”

У извештају се даље наводе “четири инцидента вербалних и физичких напада против православних свештеника.” У документу се не наводе никакви детаљи нити да ли је неко ухапшен у вези са овим злочинима из мржње.

Ми сматрамо да су ови и слични инциденти део оркестриране кампање усмерене на застрашивање косовских Срба. Јасно је да је крајњи циљ привођење крају тоталног етничког чишћења Срба и затирања наше културне баштине.

Резултати су очигледни: у овом периоду извештавања, према подацима УНХЦР-а, у покрајину се вратило само 45 интерно расељених косовских Срба—мање од половине у односу на исти период прошле године. По подацима УН-а, подсећам да је више од 200,000 неалбанаца прогнано са територије Косова и Метохије од јуна 1999.

Пише: Ивица Дачић
уторак, 21 август 2012 17:21

Господине председниче,

У извештају генералног секретара констатује се “одлука косовских власти да од јула ове године забране употребу српских регистарских таблица које се издају за Косово.” Због тога су неки косовски Срби били принуђени да прихвате нови систем регистарских таблица који је увела Приштина.

Декларисани циљ овог програма био је наводно укидање дискриминације јер је требало да сви становници покрајине имају регистарске таблице које не указују на њихову етничку припадност. Међутим, у једном извештају који је финансирала Европска унија, овај циљ се суштински доводи у питање. Ради се о извештају европске невладине организације Диадикасиа, под називом “Слобода кретања: издавање регистарских таблица РКС припадницима неалбанских заједница на Косову.” Цитирам узнемирујући закључак: “постоји формула према којој се одређене комбинације слова дају припадницима [...] српске заједнице”. Постоје докази да косовски Албанци добијају таблице са другачијом комбинацијом слова. Ову забрињавајућу, крајње дискриминаторску праксу потврдио је ауторима извештаја и један косовски званичник, чије су речи цитиране у том документу: “јавна је тајна да су српска возила посебно означена.”

Седам деценија након што су на Старом континенту поражени режими који су визуелно обележавали припаднике етничких група на јавним местима, ова пракса се поново враћа у Европу. Такво понашање се мора најоштрије осудити. Ово је само још један доказ да органи етничких Албанаца учествују у актуелној кампањи дискриминације и застрашивање Срба.

Осим тога, у данашњем извештају УН, скреће се пажња на несразмерну употребу силе од стране косовске полиције у многим случајевима и подвлачи упорно одбијање такозваног ‘министра унутрашњих послова’ Бајрама Реџеџија, да покрене дисциплински поступак против лица под његовом командом, које прибегавају бруталном и дискриминаторском понашању против Срба, или против оних који нечињењем угрожавају безбедност Срба.

Генерални секретар експлицитно закључује да инциденти наведени у данашњем

Пише: Ивица Дачић
уторак, 21 август 2012 17:21

извештају “оправдавају озбиљну забринутост у погледу институционалних капацитета косовске полиције да смири тензије и задобије поверење јавности.”

Имајући то у виду, најављено укидање извршних функција ЕУЛЕКС-а изазива још већу забринутост.

Господине председниче,

Српски званичници и даље пажљиво прате истрагу коју је покренула Специјална истраживачка радна група ЕУЛЕХ-а како би се провериле тврдње изнете у извештају из децембра месеца 2010. године, швајцарског сенатора Дика Мартија, који је скоро једногласно одобрила Парламентарна скупштина Савета Европе.

Према извештају Савета Европе, под називом “Нехумано поступање према људима и незаконита трговина људским органима на Косову,” на Косову је пре, током и непосредно након конфликта из 1999. киднаповано на стотине Срба који су упућени у тајне логоре у Републици Албанији. Многи од њих су одвођени на присилне операције вађења телесних органа, а потом ликвидирани. Ти органи су онда продавани на међународном црном тржишту.

Исто тако као што је Србија учинила све у поступку расветљавања и процесуирања свих који су починили злочине над албанским становништвом на Косову, Србија очекује да се утврди пуна истина и казне сви одговорни за овај ратни злочин почињен над Србима на Косову.

Породице српских жртава имају једнака права на задовољење правде као и остале жртве злочина на територији бивше Југославије током деведесетих година прошлог века.

Србија подржава активности Радне група ЕУЛЕКС-а која је, као што се наводи у Анексу И Извештаја генералног секретара, интензивирала контакте и радну сарадњу са одређеним бројем државних и недржавних фактора.

Међутим, као и пре оснивања Радне групе, остаје нерешено кључно питање јурисдикције. Да би се открила пуна истина о овим ужасним оптужбама, треба размотрити све наводе из Извештаја Савет Европе у којем је указано на умешаност високих функционера тадашње ОВК “који су играли кључне улоге и били саучесници у многим криминалним радњама”—укључујући трговину људским органима.

Србија и овом приликом указује на чињеницу да би Савет безбедности морао да у том погледу одигра значајну улогу, јер је он тело које може да обезбеди обавезну сарадњу између држава чланица.

Извештаји светских медија и даље указују на то да наводни криминални траг води до многих дестинација у свету—укључујући и неке земље чланице Савета безбедности.

Ми апелујемо на Савет безбедности да свеобухватна и независна истрага остане наш приоритет.

Србија је дала свој предлог механизма истраге.

Исто као што високи функционери Међународног кривичног трибунала за бившу Југославију сваких шест месеци подносе извештај Савету безбедности, ми очекујемо да и они који требају да спроведу истрагу о трговини људским органима учине то исто.

Господине председнице,

Ми смо привржени постизању трајног мира између Срба и Албанаца на Балкану. Да би тај мир био трајан, он мора да буде и праведан. То вам говорим не само као председник Владе Србије, већ пре свега као човек који је рођен у Призрену, на Косову и Метохији, граду који је у средњем веку био престоница Србије, а у којем данас живи свега двадесетак Срба.

Пише: Ивица Дачић
уторак, 21 август 2012 17:21

То захтева да обе стране донесу тешке и храбре одлуке. Ми смо спремни да урадимо наш део. Србија је спремна на нормализацију и помирење у региону, пре свега у интересу обичних грађана. Србија је такође спремна за дијалог чији је циљ проналажење свеобухватног решења, али није нити ће бити спремна да прихвати једнострано проглашене независности Косова.

Било какви једностранни потези, са било чије стране, не могу нас приближити коначном решењу. На против, могу нас само удаљити.

Оно што је досад недостајало је кредибилан саговорник, спреман и вољан да уради оно што је неопходно да би се постигло свеобухватно решење. Да би се постигао споразум неопходни су компромиси. Осим нас, тога треба да буде свесна и Приштина.

Док размишљамо како да идемо напред, речи Нелсона Менделе могу да нам послуже као инспирација: “да бисмо остварили мир и помирење, морамо да сарађујемо са нашим дојучерашњим противницима, да постанемо партнери, да би се мир учврстио и вечно трајао.”

Хвала на пажњи.